

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Факультет музичної та хореографічної освіти
Кафедра музичного мистецтва і хореографії

СТЕПАНОВА Л.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо проходження виробничої (педагогічної) практики
в закладах загальної середньої освіти
(з інтегрованого курсу «Мистецтво»)

для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем
зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Одеса – 2023

УДК:37.091.12:005.963.3:78(07)

C79

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 12 від 25 травня 2023 року)

Рецензенти:

Шатайло Наталія Вікторівна, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики викладання і змісту освіти КЗВО "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради"

Батюк Наталія Орестівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва і хореографії, ДЗ Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського

Степанова Л.В.

Методичні рекомендації щодо проходження виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»). Одеса : Університет Ушинського, 2023. 44 с.

Методичні рекомендації щодо проходження виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво») містять інформацію про зміст виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»); мету та завдання практичної підготовки; організаційні засади виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»). У методичних рекомендаціях охарактеризовані складові та етапи практики, поетапні завдання й методичні рекомендації щодо їх виконання. У додатках розмішені форми організаційної документації виробничої (педагогічної) практики у ЗЗСО. Рекомендації розроблені з урахуванням оголошення воєнного стану в Україні, із здійсненням практики в змішаному та дистанційному режимі.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень.....	4
Вступ.....	4
Загальні положення про виробничу (педагогічну) практику в ЗЗСО.....	5
Розділ 1. Зміст виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)	7
1.1 Мета та завдання практичної підготовки.....	7
1.2 Очікувані програмні результати педагогічної практики	8
Розділ 2 Організаційні засади виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)	10
2.1 Бази виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)	10
2.2 Етапи практики	12
Розділ 3. Методичні рекомендації щодо виконання завдань педагогічної практики	14
3.1 Ознайомлення з нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу ЗЗСО, з навчальними програмами, підручниками, календарно-тематичними планами	14
3.2 Ознайомлення з учнівським колективом, закріпленого за студентом-практикантом на період педагогічної практики	15
3.3 Складання індивідуального плану роботи на період практики	16
3.4 Відвідування та аналіз уроків ІКМ	17
3.5 Виконання завдань учителя ІКМ	19
3.6 Рекомендації щодо роботи з підготовки пробного/залікового уроку ІКМ... ..	19

Перелік умовних скорочень

ЗВО – заклади вищої освіти

ЗЗСО – заклади загальної середньої освіти

ІКМ – інтегрований курс «Мистецтво»

ОПП – освітньо-професійна програма

ПРН – предметні результати навчання

Вступ

Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво») є важливим етапом та необхідною складовою освітнього процесу підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво».

Виробнича (педагогічна) практика в ЗЗСО відбувається за умов максимально наближених до професійної діяльності та поєднує теоретичну підготовку здобувачів вищої із практичною діяльністю, забезпечує безперервність та послідовність у формуванні професійних умінь і навичок. Під час педагогічної практики закладаються основи педагогічного досвіду, індивідуального стилю навчально-виховної роботи та педагогічної майстерності, відбувається інтенсивне удосконалення професійних вмінь і практичних навичок здобувачів вищої педагогічної освіти – творчої самостійності, здатності аналізувати педагогічні процеси.

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) з підготовки до педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво») розроблені на підставі «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти в ДЗ ПНПУ ім. К. Д. Ушинського» від 30 вересня 2022 р.

Пропоновані методичні рекомендації розроблені для орієнтування студентів магістратури в структурі та організаційній специфіці виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»).

Загальні положення про виробничу (педагогічну) практику в ЗЗСО:

1. Керівництво практикою, яка відбувається на базі ЗЗСО здійснюється викладачами кафедри музичного мистецтва і хореографії та вчителями інтегрованого курсу «Мистецтво» (ІКМ) від баз практики.

2. Керівниками практики призначаються викладачі кафедри.

3. Перед проведенням практики проводиться установча конференція, під час якої відповідальні за практику викладачі кафедри роз'яснюють студентам завдання практики, вимоги до оформлення звітної документації.

4. Через тиждень після закінчення практики проводиться звітна конференція, на якій студенти звітують про виконання програми практики.

5. Студент, який не проходив практику або робота якого під час практики визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчального плану даного семестру. Згідно з «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти в ДЗ ПНПУ ім. К. Д. Ушинського» від 30 вересня 2022 р., студент-практикант, який не виконав програму практики з поважної причини, має право пройти практику в наступному навчальному році або за індивідуальним графіком у вільний від навчання час. Студент, який не виконав програму практики без поважних причини, відраховується з Університету.

Студент-практикант зобов'язаний:

1. Взяти участь в установчій та звітній конференціях з навчальної практики.

2. Своєчасно та якісно виконувати всі види завдань, передбачених програмою практики і відповідними інструкціями.

3. Організувати власну діяльність згідно нормативно-правових вимог, що регламентують освітній процес в закладі загальної середньої освіти.

4. Своєчасно здати звітну документацію керівникові практики від кафедри музичного мистецтва і хореографії..

Студент-практикант має право:

1. Отримувати консультації керівників практики від Університету та бази практики.

2. Вносити пропозиції щодо вдосконалення напрямів підготовки студентів до практики, її організації та проведення.

Керівники виробничої (педагогічної) практики в ЗЗСО:

Координують діяльність студентів, беруть участь в установчій та звітній конференціях, здійснюють консультативну роботу, перевіряють документацію, оцінюють результати практики.

**Розділ 1. Зміст виробничої (педагогічної) практики в закладах
загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу
«Мистецтво») (далі педагогічна практика)**

1.1 Мета та завдання практичної підготовки

Мета педагогічної практики здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) – поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих студентами у процесі вивчення певного циклу дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в закладі, установі, організації, підприємстві з виробничим, виховним, освітнім процесом тощо, відпрацювання професійних умінь і навичок, а також збір матеріалу для виконання кваліфікаційних (магістерських) робіт.

Мета й завдання педагогічної практики здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) спрямовані на: оволодіння технологіями мистецької освіти; активізацію самостійного пошуку та творчої активності; створення цілісного уявлення про майбутню професійну діяльність; формування в студентів готовності до науково-методичного пошуку; оволодіння сучасними формами, методами, прийомами, засобами, технологіями проведення уроків інтегрованого курсу «Мистецтво»; поглиблення та закріплення теоретичних знань із дисциплін художньо-естетичної та гуманітарної галузі освіти; розвиток у студентів креативних умінь, творчої ініціативи щодо реалізації художньо-естетичного розвитку учнів; упровадження комунікативно-функціонального підходу в процесі залучення учнів до української та світової культурно-мистецької спадщини; опанування навичок роботи з використанням технічних засобів дистанційного навчання.

У відповідності до вимог Державного стандарту вищої освіти під час проходження педагогічної практики студенти магістратури повинні продемонструвати такі вміння:

- організовувати навчальну роботу в класі, як у форматі оф-лайн так і з використанням технічних засобів дистанційного навчання;
- застосовуючи відповідні методи, прийоми й засоби навчання;
- співпрацювати на уроці з класом і окремими учнями;
- застосовувати ефективні прийоми опрацювання музичного матеріалу.

Студенти магістратури повинні добре орієнтуватися в мистецькій методичній літературі, використовувати виховні можливості матеріалу, що вивчається, уміти активізувати самостійну роботу учнів, розвивати в них інтерес до творів мистецтва, прищеплювати любов до мистецтва та творчо-виконавської діяльності.

Студенти-практиканти повинні вміти користуватися наочними посібниками та технічними засобами, самостійно виготовляти таблиці, схеми, уміти аналізувати твори музичного мистецтва, образотворчого мистецтва, кіно й театрального мистецтва, вміти інтерпретувати смисли старовинних та сучасних артефактів у педагогічному ракурсі.

У сферу практики студентів входить проведення та перевірка різних видів письмових робіт із інтегрованого курсу «Мистецтво», оцінювання відповідей, доповідей, есе та інших видів робіт, які виконують учні. Під час педпрактики студенти мають набути навичок індивідуальної роботи з учнями, підготовки відповідних завдань.

1.2 Очікувані програмні результати педагогічної практики

ПРН 2. Демонструвати уміння наукової комунікації іноземною мовою.

ПРН 3. Демонструвати обізнаність щодо методології педагогіки мистецтва і використання методів теоретичного та емпіричного дослідження в музично-освітній діяльності.

ПРН 4. Демонструвати спроможність працювати з теоретичними й науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в мистецько-освітній діяльності.

ПРН 5. Створювати і втілювати власні художньо-педагогічні, вербально-виконавські інтерпретаційні концепції мистецьких творів на основі міждисциплінарної інтеграції.

ПРН 6. Здійснювати художньо-педагогічний і музично-виконавський аналіз музичних творів, виявляти їх художньо-комунікативний потенціал у проєктуванні художньо-етичного, творчо-виконавського фахового розвитку і саморозвитку.

ПРН 7. Демонструвати використання інноваційних та ефективних традиційних навчальних методик і технологій у мистецько-педагогічній та музично-виконавській діяльності.

ПРН 8. Демонструвати артистизм, художньо-педагогічну, теоретико-методичну, музично-виконавську культуру та майстерність.

ПРН 10. Володіти методами й методиками діагностування навчальних мистецько-творчих досягнень здобувачів.

ПРН 11. Здійснювати художньо-вербальну, виконавсько-педагогічну презентацію різножанрових і різностильових мистецьких творів у різних контекстах.

ПРН 12. Демонструвати діагностичні та прогностичні уміння щодо самокорекції та самопроєктування професійного розвитку у сфері музично-педагогічної діяльності з метою проєктування індивідуальної траєкторії фахового розвитку.

ПРН 13. Демонструвати здатність продукувати та втілювати інноваційні мистецько-педагогічні технології викладання інтегрованого курсу «Мистецтво».

ПРН 14. Здійснювати організацію позанавчальних виховних та художньо-творчих (студійної, гурткової, конкурсне-фестивальної) форм роботи та функції класного керівника

Розділ 2. Організаційні засади виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)

2.1 Бази виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)

Педагогічна практика проводиться на базі практики. База практики – це установа (заклад загальної середньої освіти) будь-якої форми власності, яка забезпечує виконання програми виробничої (педагогічної) практики в ЗЗСО (з інтегрованого курсу «Мистецтво») для здобувачів другого (магістерського) кваліфікаційного рівня.

Бази «Педагогічної практики» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом Ушинського та підприємствами всіх форм власності, і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк. Базами проходження практики можуть виступати загальноосвітні навчальні заклади I ст. різних типів. Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та підприємством. Закріплення здобувачів денної форми навчання за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету, а здобувачів заочної форми – розпорядженням декана факультету (директора інституту).

Організація виробничої (педагогічної) практики з «інтегрованого курсу «Мистецтво» здійснюється на факультеті музичної та хореографічної освіти Університету Ушинського. Згідно з навчальним планом для здобувачів освіти за другим (магістерським) рівнем освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) педагогічна практика (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)

проходить в закладах загальної середньої освіти протягом другого семестру навчального року (з лютого по квітень включно). У зв'язку із специфікою освітнього процесу на факультеті музичної та хореографічної освіти педагогічна практика проводиться без відриву від аудиторних навчальних занять.

Базами педагогічної практики можуть бути заклади загальної середньої освіти України, м. Одеси та Одеської області. Для проведення педагогічної практики обираються базові ЗЗСО з урахуванням високої професійної підготовки вчителів інтегрованого курсу «Мистецтво».

Практикант обирає базу педагогічної практики та надає дані про неї керівнику педагогічної практики від кафедри музичного мистецтва і хореографії (див. Додаток А).

В умовах воєнного стану, допускається обрання бази педагогічної практики за місцем тимчасового проживання студента-практиканта та проходження практики з використанням технічних засобів дистанційного навчання.

Між базою практики та Університетом Ушинського укладається договір (див. Додаток Б) на проходження студентом-практикантом педагогічної практики в повному обсязі. Направлення студентів на практику здійснюється на підставі наказу ректора Університету Ушинського (див. Додаток В). Від факультету керівництво практикою студентів здійснює випускова кафедра музичного мистецтва і хореографії, яка призначає керівника педагогічної практики. Безпосередню участь від баз практики в організації навчального процесу студентів беруть директори, їх заступники та вчителі інтегрованого курсу «Мистецтво». Організація проведення практики здійснюється в чотири етапи: *підготовчий; початковий, основний, підсумковий.*

Терміни проведення педагогічної практики визначаються за графіком освітнього процесу та графіку проходження практик факультету музичної та хореографічної освіти на поточний навчальний рік.

2.2 Етапи практики

Педагогічна практика органічно поєднується з вивченням таких дисциплін, як: «Педагогіка і психологія вищої освіти», «Теорія і методика викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» в закладах загальної середньої освіти». Зміст педагогічної практики реалізується поетапно і включає відповідні види діяльності студента.

На *підготовчому етапі* студентам-практикантам потрібно:

- за місяць до початку практики визначитися з базою педагогічної практики та надати дані керівнику педагогічною практикою від кафедри (див. Додаток А).
- взяти участь в установчій конференції для проходження інструктажу з охорони праці та техніки безпеки;
- до початку педагогічної практики отримати від керівника педагогічної практики від кафедри направлення на проходження педагогічної практики в ЗЗСО та передати його директору бази практики.

На *початковому етапі* студенти-практиканти повинні:

- на підставі направлення на практику прибути на базу педагогічної практики та приступити до її проходження;
- ознайомитися з нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу ЗЗСО;
- ознайомитися з навчальними програмами, підручниками, календарно-тематичними планами з інтегрованого курсу «Мистецтво».
- ознайомитися з учнівським колективом;
- під керівництвом учителя скласти індивідуальний план роботи на період практики.

На *основному етапі* практики студенти-практиканти повинні:

- відвідувати та аналізувати уроки вчителя ІКМ та інших студентів-практикантів;
- підбирати та розробляти дидактичний матеріал;
- здійснювати підготовку та проведення уроків ІКМ;
- скласти сценарій позакласного культурно-просвітницького заходу;
- розробити та провести заліковий урок ІКМ;

На підсумковому етапі студентам-практикантам потрібно:

- оформити та захистити звітну документацію про проходження педагогічної практики в ЗЗСО (щоденник практиканта та зошит з виробничої (педагогічної) практики в ЗЗСО);
- звітувати на підсумковій конференції про результати педагогічної практики, з наданням аналізу власних досягнень за період проходження практики.

Розділ 3. Методичні рекомендації щодо виконання завдань педагогічної практики

3.1 Ознайомлення з нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу ЗЗСО, з навчальними програмами, підручниками, календарно-тематичними планами.

Вимоги до організації освітнього процесу визначені законодавчими та нормативними документами. Вони регламентують будь-який напрям діяльності педагогічного колективу та є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу. Студент-практикант зобов'язаний ознайомитися з основними нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу ЗЗСО.

До числа нормативних документів належать:

- Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року.
- Типова освітня програма, яка затверджена наказом МОН України від 19.02.2021 №235, окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення та використання школами освітніх програм на кожному циклі базової середньої освіти.
- Модельні навчальні програми Наказом МОН України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами) (Мистецька освітня галузь)
- Лист МОН України щодо організації виховного процесу в ЗЗСО в 2022-2023 н. р.
- Наказ МОН України від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Новий Держстандарт, затверджений Постановою КМУ від 30.09.2020 №898, є базовим документом в організації освітнього процесу, який

визначає структуру та зміст базової середньої освіти й обсяг навчального навантаження. Держстандарт є фундаментальним документом в організації освітнього процесу для кожного рівня здобуття освіти, а його виконання є обов'язковим для всіх закладів загальної середньої освіти. У Держстандарті окреслено мету, компетентнісний потенціал (перелік умінь та ставлень й базові знання), обов'язкові результати навчання учнів та орієнтири для їхніх оцінювання 9 освітніх галузей, у тому числі й мистецької освітньої галузі.

За Держстандартом, метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня в процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні. Цей документ є підставою для визначення загального обсягу навчального навантаження учнів за дисциплінами мистецької освітньої галузі (інтегрований курс «Мистецтво», «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво») і його розподілення за роками навчання. Документом визначено: зміст та обсяг базових знань та вмінь мистецької освітньої галузі, якими мають оволодіти учні; компоненти обов'язкових результатів навчання учнів; орієнтири для оцінювання результатів навчання учнів у мистецькій освітній галузі (за 4-ма групами споріднених результатів навчання).

Навчальний процес забезпечується навчальними підручниками, посібниками та іншим методичним матеріалом. Студент-практикант на початку педагогічної практики повинен проконсультуватися з учителем щодо методичного забезпечення уроків ІКМ.

3.2 Ознайомлення з учнівським колективом, закріпленого за студентом-практикантом на період педагогічної практики.

До першої зустрічі з учнями класу варто отримати загальні відомості про класний колектив: кількість учнів у класі, кількість учнів, що відвідують

мистецькі позашкільні заклади освіти та гуртки, рівень активності учнів класу щодо участі в позакласних заходах мистецької спрямованості тощо.

У ході проходження педагогічної практики студент-практикант з'ясовує характер взаємовідносин усередині класного колективу. ступінь згуртованості членів колективу; наявність проявів взаємної вимогливості, чуйності, дружньої турботи, взаємодопомоги і поваги, товариства і дружби між учнями тощо. Визначає загальні психолого-педагогічні характеристики учнівського колективу:

- рівень (стадія) розвитку колективу;
- характер загального емоційного клімату в колективі (бадьорий, життєрадісний, інертний, напружено-знервований і т. д.);
- рівень дисциплінованості колективу;
- ставлення до критики і самокритики в колективі.

3.3 Складання індивідуального плану роботи на період практики

Індивідуальний робочий план одночасно є документом планування і контролю. Складається для планового розподілу всіх видів роботи студента-практиканта на період педагогічної практики в ЗЗСО.

Індивідуальний робочий план слід розробляти на основі попереднього ознайомлення з об'єктом практики, учнями закріпленого класу, календарно-тематичним планом з інтегрованого курсу «Мистецтво» та плану культурно-просвітницьких заходів на навчальний рік. Індивідуальний план педагогічної практики студента-практиканта складається з основних пунктів завдань трьох етапів педагогічної практики – початкового, основного та підсумкового. Студент-практикант під керівництвом вчителя ІКМ розподіляє всі завдання педагогічної практики згідно з тематично-календарним планом уроків ІКМ у прикріпленому класі та розкладом педагогічної практики студента-практиканта. При складанні індивідуального плану педагогічної практики студенту-практиканту потрібно урахувати не тільки відвідування та

проведення уроків ІКМ, а всі види робіт, що він повинен виконати. До індивідуального плану педагогічної практики входять: участь у конференціях, аналіз нормативно-організаційної, навчальної й довідкової літератури та інших джерел, підготовку методичного матеріалу до уроків та ін.

3.4 Відвідування та аналіз уроків ІКМ є обов'язковим завданням педагогічної практики. Під час спостереження та аналізу уроків, студент-практикант демонструє навички: педагогічного спостереження та оцінювання навчальної діяльності учнів та вчителя або студента-практиканта в ході уроку ІКМ, уміння виявляти позитивні та негативні сторони уроку, розуміння природи недоліків та шляхів їх подолання тощо.

Відвідування та обговорення уроків з інтегрованого курсу «Мистецтво» сприяє формуванню в студентів-практикантів навичок самоаналізу та самоконтролю, що зорієнтує їх та допоможе їм під час розробок та проведенні своїх уроків.

Після відвідування уроків ІКМ та спостереження роботи вчителя чи інших студентів-практикантів, студент-практикант зобов'язаний написати аналіз 2-х уроків (1-го уроку, що був проведеним вчителем ІКМ та 1-го уроку – студентом-практикантом).

Орієнтовна схема аналізу уроку ІКМ:

- Назва та номер ЗЗСО.
- Клас.
- ПІБ учителя/студента практиканта.
- Тема уроку.
- Мета уроку.
- Тип, вид уроку
- Відповідність змісту уроку темі програми, календарному плану, підручнику.
- Відповідність змісту уроку та методів навчання віковим особливостям учнів даного класу.

- Доцільність добору фактологічного матеріалу та його дозування. Науковість, зв'язок із життям, систематичність, доступність, співвідношення в матеріалі головного та другорядного. Відповідність матеріалу цілям та завданням уроку.
- Доцільність добору ілюстративного матеріалу та його дозування.
- Опис методів і прийомів навчання використаних учителем/студентом-практикантом на уроці.
- Наявність дидактичних завдань на окремих етапах уроку та їх зв'язок із загальною метою уроку.
- Наявність презентацій до уроку, їхня відповідність меті, та співвідношення з іншими елементами уроку.
- Методична доцільність видів навчальної діяльності учнів на уроці. змінність різних видів діяльності за змістом, за чуттєво-емоційним навантаженням, за формою сприймання тощо.
- Режим навчальної праці: розподіл часу, засоби попередження втомлюваності учнів, концентрації уваги тощо.
- Наявність зворотного зв'язку з класом та підтримування діяльнісного інтересу учнів до праці на уроці.
- Мікроклімат уроку (загальна атмосфера спілкування, спостережливість учителя, увага до внутрішнього стану дитини, засоби заохочення тощо).
- Зміст та методика повторення вивченого за показниками:
- Повнота та глибина перевірки;
- Кількість задіяних перевіркою учнів;
- Методика повторення;
- Диференціація завдань;
- Об'єктивність та аргументація оцінювання.
- Наявність інтерактивних методів роботи з учнями.
- Задіяність інноваційних педагогічних технологій.
- Повнота та доречність підсумків уроку.
- Домашнє завдання. Обсяг, характер і доступність матеріалу. Наявність та характер інструктажу. Наявність диференційованих завдань. Місце домашнього завдання на уроці.
- Висновки та пропозиції спостерігача.

3.5 Виконання завдань учителя ІКМ.

З 4-го по 6-й тиждень педагогічної практики студенти-практиканти частково долучаються до проведення уроків ІКМ, здійснюючи за вимогою вчителя ІКМ: підбір фактологічного та ілюстративного матеріалів, розробку завдань для учнів за темою уроку, складають тести, ребуси, кросворди та ін.; створення презентацій, підбір фото- та відеоматеріалів до уроків, тощо.

Підготовка та проведення фрагменту уроку ІКМ.

Підготовка до проведення фрагменту уроку ІКМ починається з усвідомлення теми, мети уроку на попередній консультації. Під час консультації потрібно:

- Уточнити тему уроку й записати її так, як записано в календарно-тематичному плані вчителя.
- Записати сторінку підручника, яку потрібно буде відпрацювати з учнями в класі, домашнє завдання.
- З'ясувати в учителя, які методи і прийоми він радить використати на уроці. Після цього добре вивчити зміст запропонованого на даний урок матеріалу в підручниках.
- Продумати, які завдання можуть спрямовувати на досягнення основної мети уроку, які на закріплення, вдосконалення повідомлених раніше знань, на відпрацювання навичок, що формуються, на підготовку до вивчення нового матеріалу на наступних уроках.

3.6 Рекомендації щодо роботи з підготовки пробного/залікового уроку ІКМ.

Для успішного планування уроку необхідно добре вивчити зміст матеріалу та творчо опрацювати відповідну методичну літературу; визначити, які ТЗН і наочні посібники, дидактичний матеріал можна використати на уроці. З програми та підручників дізнатися, що учні вивчали, що вони повинні вже знати, які навички, уміння вже вироблені; розробити завдання, які

розвивають в учнів навички узагальнювати, доводити, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки тощо.

Наступним кроком є визначення типу уроку, його структури та форми проведення. Продумати оптимальні методи і прийоми навчання, можливі форми перевірки знань учнів (індивідуальна/колективна перевірка, диференційовані завдання), продумати систему повторення та закріплення вивченого. Визначити місце, мету, час самостійної роботи на уроці, засоби її перевірки. Дібрати засоби стимулювання навчальної діяльності учнів, прийоми вироблення в школярів уміння вчитися (слухати, аналізувати почуте, мислити, висловлювати власні думки стосовно творів мистецтва та інтерпретувати смисли художніх творів різними мовами мистецтва – вербально, засобами музичної мови, мовою танцювальних рухів, мовою зображальних видів мистецтва (малювання, ліплення тощо). Підібрати зміст домашнього завдання. Продумати інструктаж до домашнього завдання. Обміркувати підсумок уроку та написати конспект пробного уроку.

Важливо приділяти особливу увагу ілюстративному матеріалу. На етапі навчання одним із головних критеріїв під час пошуку та вибору ілюстрацій є їхня показовість та стилістична «прозорість». Ілюстративний матеріал в цьому випадку повинен слугувати наочним підтвердженням теоретичним вибіркам та не заперечувати їм. Користуватися слід як друкованими виданнями, так і електронними інформаційними ресурсами.

Орієнтовний алгоритм планування уроку ІКМ (див. Додаток Є).

3.7 Підготовка проєкту мистецького культурно-просвітницького заходу

Мистецький культурно-просвітницький проєкт націлений на створення цілісних знань про мистецтво. Мета проєкту мистецького культурно-просвітницького заходу полягає в прилученні студентів-практикантів до; творчого пошуку нових підходів у педагогічній роботі; реалізації ефективних

шляхів роботи з розвитку оригінальності мислення, уяви, фантазії учнів. Робота над проектом сприяє систематизації знань учнів у царині світу мистецтва; формування навичок проведення наукового дослідження та його оформлення; дозволяє глибше познайомити учнів з багатогранністю світу мистецтва на прикладах кращих зразків світової та вітчизняної творчості; вчити цінувати красу, створену руками народних майстрів-умільців; розвивати інтерес до культурної спадщини українського народу; виховувати естетичний смак, любов до прекрасного, почуття поваги до культурної спадщини народу, його традицій; формує ціннісне ставлення до мистецтва, праці творчих людей.

Розділ 4. Звітна документація

Згідно з Положенням про практику університету Ушинського, після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики у визначені терміни.

Студенти у триденний термін після закінчення практики надають керівникові практики від кафедри для попередньої перевірки звітну документацію про проходження практики. До складу звітної документації входять: Щоденник практиканта (див. Додаток Д); Зошит з виробничої (педагогічної) практики (див. Додаток Є) з; Конспекту залікового уроку.

Звітні документи мають бути заповнені з дотриманням відповідних стандартів щодо оформлення такої документації та підписані відповідальною особою за базу практики (директором ЗЗСО) та керівником від бази практики (учителем ІКМ). У цифровому форматі на Гугл-диск додаються матеріали, визначені робочою програмою практики та індивідуальним планом проходження практики студентами. Формою підсумкового контролю з практики є залік.

Залік з практики проводить комісія, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики з фаху, викладачі та (за змогою) керівник від бази практики. Залік проводиться протягом перших десяти робочих днів після закінчення практики, у формі захисту студентом звітної документації з практики (з демонстрацією щоденника практиканта, зошиту з педагогічної практики та конспекту залікового уроку). Оцінювання практики здійснюється відповідно до критеріїв, які визначені робочою програмою практики. Оцінка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, у залікову книжку та індивідуальний навчальний план студента з підписами членів комісії.

Якщо програма практики не виконана з поважної причини, то студент має право пройти практику в наступному навчальному році або за індивідуальним графіком у вільний від навчання час. Студент, який не виконав програму практики без поважних причини, відраховується з Університету.

4.1 Оформлення та захист результатів педагогічної практики

Щоденник практиканта та зошит з виробничої (педагогічної) практики є робочими документами планування й контролю за ходом педагогічної практики студента-практиканта. Це звітна документація, яка оцінюється окремими балами та ураховується в підрахування залікової оцінки.

У щоденнику фіксуються день прибуття/вибуття студента на базу педагогічної практики. Прописуються «Календарно-тематичний план ІКМ (на період педагогічної практики)» та «Індивідуальний план педагогічної практики студента-практиканта». У спеціальній таблиці вчителем ІКМ фіксується виконання/не виконання завдань педагогічної практики з оцінкою якості їх виконання.

У зошиті з виробничої (педагогічної) практики студент-практикант веде робочі записи під час педагогічної практики, описує хід та виконання завдань педагогічної практики. Зошит можна вести в письмовому або електронному форматі. У зошиті мають бути в наявності наступні записи:

- Аналізи спостережених уроків (1-го уроку, що був проведений вчителем ІКМ та 1-го уроку студента-практиканта);
- План-конспект з презентацією до поточного уроку;
- План-конспект культурно-просвітницького заходу;
- Самоаналіз результатів педагогічної практики.

Також додається порт-фоліо з методичним матеріалом, що був розроблений студентом під час педагогічної практики.

4.2 Оцінювання результатів педагогічної практики

Для ОК 12 Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво») за навчальним планом передбачає підсумковий контроль у формі заліку у вигляді проведення залікового уроку, на який відводиться 20 балів і захисту звітної документації – 10 балів). Заліковий урок проводиться на базі педпрактики. Захист звітної

документації за результатами педпрактики відбувається на базі закладу перед комісією під головуванням керівника практикою від кафедри музичного мистецтва і хореографії. Здобувач вищої освіти може бути допущений до заліку, якщо впродовж виробничої (педагогічної) практики кількість отриманих балів не менше ніж 50 балів.

4.3 Критерії оцінювання

Критерії оцінювання: об'ємність та правильність виконання завдань практики, якість оформлення звіту, переконливість відповідей здобувача під час захисту, відгук керівника практики від бази практики.

Критерії оцінювання результатів практики здобувачів:

- **ступінь** виконання здобувачем завдань практики;
- **якість** знань, виявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувача освіти як фахівця-консультанта інклюзивно-ресурсного центру.

Критерії оцінювання результатів виробничої практики (див. Додаток Ж)

Рекомендовані джерела

Базова література:

1. Масол Л.М. (2019). НУШ: Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу": навчально-методичний посібник. Київ: Генеза.
2. Масол Л.М. (2020). НУШ: Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах на засадах компетентнісного підходу": навчально-методичний посібник. Київ: Генеза.
3. Масол Л.М. Просіна О.В. (2021). Мистецтво (інтегрований курс). Модельна навчальна програма для 5-6 класу ЗЗСО. Київ.
4. Рудницька О. П. [та ін. (2010). Мистецька освіта в Україні: теорія і практика. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка.

Інформаційні ресурси:

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 року https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
2. Концепція нової української школи (ухв. Рішенням МОН України 27.10. 2016) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Закон України про повну загальну середню освіту (ВВР, 2020, № 31, ст. 226) (редакція від 24.11.2021) https://urst.com.ua/act/pro_povnu_zagalnu_serednyu_osvitu
4. Мистецтво. Модельна навчальна програма для 5-6 класу ЗЗСО.(Масол Л.М. Просіна О.В.) https://www.youtube.com/watch?v=e9KEbWSJj80&ab_channel=%D0%9F%D1%80_2%D1%96%D1%82%D0%B8
5. Мистецька освіта в Україні. https://shron1.chtyvo.org.ua/Mykhailychenko_Oleh/Mystetska_osvita_v_Ukraini.pdf?PHPSESSID=1klj3po4jmsg23v829ee8r1062

6. Модельні навчальні програми Наказ МОН від 12.07.2021 № 795 (зі змінами) (Мистецька освітня галузь) <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/mystets-ka-osvitnia-haluz/>
7. Наказ МОН України від 01.04.2022 №289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти». <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-navchalnih-dosyagnen-uchniv-5-6-klasiv-yaki-zdobuvayut-osvitu-vidpovidno-do-novogo-derzhavnogo-standartu-bazovoyi-serednoyi-osviti>
8. Нова українська школа. МОН України <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
9. Огляд і розбір Держстандарту мистецької освітньої галузі <https://naurok.com.ua/post/oglyad-i-rozbir-derzhstandartu-mistecko-osvitno-galuzi>
10. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти в ДЗ ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. від 30 вересня 2022 р https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/polojennia/polozh_prakt_2022.pdf
11. Про виховний процес та Концепцію Нової української школи: <https://www.pedrada.com.ua/article/2372-ad-fontes-pro-kontseptsyu-novo-ukransko-shkoli>
12. Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів ЗЗСО <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

ДОДАТКИ

Додаток А

ПАСПОРТ БАЗИ ПРАКТИКИ

(назва ф-ту/інституту)

на 2022/2023 навчальний рік

№ п/п	Найменування бази практики	Адреса, телефон, email	ПІБ директора бази практики
1			

Додаток Б
ДОГОВІР № _____
про проведення практики студентів
закладу вищої освіти
Місто Одеса

« ____ » _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (далі – заклад) в особі ректора **Красножона А. В.** діючого на підставі статуту і, з другої сторони

_____ (назва підприємства, організації, установи тощо)
(надалі – база практики) в особі _____ директора _____
(посада)

_____, діючого на підставі _____
(прізвище, ініціали)

_____ (далі – сторони),
(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів освіти	Термін практики (початок - кінець)
1.			Виробнича (педагогічна) практика в ЗЗСО (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)		

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами освіти програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачів освіти умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів освіти-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам освіти-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу здобувачів освіти-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача освіти-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати здобувачам освіти можливість збору інформації для курсових та магістерських робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

1.9. Додаткові умови _____

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів освіти, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання здобувачами освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами освіти під час проходження практики.

2.4. Заклад зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через знищення курсових, магістерських робіт та звітів у встановленому порядку.

2.5. Додаткові умови _____

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і вищому навчальному закладу.

3.5. Місцезнаходження:

навчальний заклад: 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26

база практики: _____

Підписи та печатки

Від закладу вищої освіти:

Від бази практики:

(підпис) Андрій КРАСНОЖОН

(підпис) ПІБ директора ЗЗСО

М.П. «__» _____ 20__ р.

М.П. «__» _____ 20__ р.

Додаток В Направлення на практику

Місце кутового штампа
закладу вищої освіти

КЕРІВНИКУ

(назва ЗЗСО)

(ПІБ директора ЗЗСО)

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

/є підставою для зарахування на практику/

Згідно з угодою від „___” _____ 20__ року № _____,
яку укладено з ДЗ «Південноукраїнський національний університет імені К. Д. Ушинського»
(повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практику студентів _____ р. н., які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта
(Музичне мистецтво)

Строки практики з „___” _____ 20__ року по „___” _____ 2022 року

_____ (день практики - _____)

Керівник практики від кафедри

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

М.П. Керівник виробничої практики ЗВО _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток Г

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. К.Д. Ушинського

Кафедра музичного мистецтва і хореографії

ЩОДЕННИК ПРАКТИКАНТА

**З виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної
середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)**

(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

факультет музичної та хореографічної освіти

ОПП: Середня освіта (Музичне мистецтво)

Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Рік навчання: перший

Мова навчання: українська

Факультет музичної та хореографічної освіти

Одеса 2023

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка

підприємства, організації, установи

„13” лютого 2023 року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка

Підприємства, організації, установи

“21” квітня 2023 року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарно-тематичний план ІКМ (на період педагогічної практики)

Місяці	дата	№ з/п	Тема
1	2	3	4
лютий		1	
		2	
		3	
березень		4	
		5	
		6	
		7	
квітень		8	
		9	
		10	

Індивідуальний план практиканта (орієнтовний зразок)

Місяці	дата	№ з/п	Назви робіт	Відмітки про виконання	Підпис учителя ІКМ
1	2	3	4	5	6
лютий		1			
		2			
		3			
березень		4			
		5			
		6			
		7			
квітень		8			
		9			
		10			

Керівники практики:
від вищого навчального закладу

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

від бази практики

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Відгук керівника від бази практики/учитель ІКМ

Керівник від бази практики/учитель ІКМ

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Відгук керівника від кафедри музичного мистецтва і хореографії

Керівник від кафедри музичного мистецтва і хореографії

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

5.3. Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час виробничої (педагогічної) практики

№	Види завдань	Кількість балів		Оцінює
1. Виконання навчальної та виховної роботи з учнями ЗЗСО		максимальна кількість 1-40		Керівник від бази практики (учитель інтегрованого курсу «Мистецтво»)
		з них:		
1.1	Вивчення учнівського колективу та складання психолого-педагогічної характеристики	1-10		
1.2	Учать у проведенні поточних уроків	1-10		
1.3	Проведення поточного уроку	1-10		
1.4	Відвідування та аналіз уроків учителя та однокурсників	1-10		
2. Виконання самостійної роботи		максимальна кількість		Керівник від бази практики

		1-30		(учитель інтегрованого курсу «Мистецтво»)
		з них:		
2.1	Огляд календарно-тематичних планів, навчальних підручників та посібників з інтегрованого курсу «Мистецтво»	1-10		
2.2	Розробка наочних матеріалів з виконання завдань учителя інтегрованого курсу мистецтво (тести, презентації, підібрані аудіо- та відео-матеріали тощо)	1-10		
2.3	Підбір навчально-дидактичного, наочного матеріалів та музичного репертуару до уроків	1-10		
3. Заліковий урок		максимальна кількість 1-20		Керівник практики від кафедри та керівник від бази практики (учитель інтегрованого курсу «Мистецтво»)
4. Оформлення та захист звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми, захист результатів практики у вигляді щоденника практиканта, зошит з виробничої (педагогічної) практики, конспект залікового уроку)		максимальна кількість 1-10		Керівник практики від кафедри
		з них:		
4.1	Оформлений щоденник студента-практиканта	1-5		
4.2	Захист звітної документації (щоденник практиканта, зошит з виробничої (педагогічної) практики, конспект залікового уроку)	1-5		
ВСЬОГО		1-100		

Дата складання заліку „_____” _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою _____ кількість балів _____
(словами) (цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від вищого навчального закладу

(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток Д

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. К.Д. Ушинського

Кафедра музичного мистецтва і хореографії

ЗОШИТ

**з виробничої (педагогічної) практики в закладах загальної
середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»)**
(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

факультет музичної та хореографічної освіти

ОПП: Середня освіта (Музичне мистецтво)

Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Рік навчання: перший

Мова навчання: українська

Факультет музичної та хореографічної освіти

Одеса 2023

Аналіз спостереженого уроку, що був проведений вчителем ІКМ

Аналіз спостереженого уроку, що був проведений студентом-практикантом

План-конспект та презентація до залікового уроку

План-конспект культурно-просвітницького заходу

Самоаналіз результатів педагогічної практики

Керівник від бази практики/учитель ІКМ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник від кафедри музичного мистецтва і хореографії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток Є

Орієнтовний алгоритм планування уроку ІКМ

1. Дізнайся вчасно тему свого уроку, точно визнач матеріал в підручнику до цього уроку, його місце в системі уроків по темі.
2. Визнач методичну літературу з теми уроку.
3. Визнач мету уроку, його структуру, основні етапи.
4. Розроби зміст уроку, добери матеріал і визнач методи та прийоми навчання на кожному етапі уроку, сформулюй завдання і питання учням.
5. Розподіли навчальний час на всі етапи уроку.
6. Передбач чергування різних видів робіт дітей, складного і нескладного матеріалу, правильне співвідношення між роботою під керівництвом вчителя і самостійною роботою учнів.
7. Використовуй прийоми диференціації навчальної роботи, а також елементи проблемного навчання.
8. Продумай дидактичний і наочний матеріал до уроку.
9. Підготуй дидактичні ігри, фізкультхвилинки.
10. Оформи розгорнутий план-конспект уроку.

Додаток Ж

Критерії оцінювання результатів виробничої практики

№ з/п	Зміст критеріїв оцінювання студента-практиканта	Оцінка в балах
1. Навчально-виховна робота студента в ході педагогічної практики		0-50
		з них:
1.1	<p>Практикант демонструє високий методично-організаційний рівень виконання завдань учителя-методиста, під час проведення фрагментів уроків та самостійного проведення залікового уроку. Результати виконання завдань та проведення практикантом уроків повністю досягають освітньої, розвивальної та виховної мети уроку. Практикант вдало обирає тип уроку, відповідно до навчальної мети; доцільно підбирає та ефективно використовує методи та прийоми навчання на різних етапах уроку; додержується логічної послідовності у викладанні навчального матеріалу; використовує різні види творчих робіт під час аналізу та виконання творів мистецтва, інтерпретації художніх образів обраних творів; доцільно й ефективно використовує різні засоби активізації учнів з урахуванням їх вікових особливостей, рівня мистецької освіти; ефективно використовує наочність і ТЗН; володіє технологіями дистанційного навчання</p> <p>Практикант ефективно використовує методи та прийоми навчання на різних етапах уроку. Під час проведення уроку практикант не має мовленнєвих недоліків, у ході уроку лише епізодично використовує конспект; за потреби студент самостійно корегує свою діяльність. постійно підтримує зворотній зв'язок з учнями, реагує на хибні відповіді учнів, зауважує та виправляє помилки; правильно й аргументовано оцінює відповіді учнів із застосуванням різних форм контролю.</p> <p>Під час організації та проведення культурно-просвітницького та мистецького заходів студент демонструє знання й організаційні вміння; творчо розробляє зміст виховного заходу та підбір відповідного мистецького матеріалу;</p> <p>Практикант виконав усі завдання навчальної та виховної роботи з учнями в повному обсязі, без помилок і недоліків. Демонструє усталену мотивацію до розвитку своїх професійних компетенцій</p>	40-50
1.2	<p>Практикант демонструє достатньо високий методично-організаційний рівень виконання завдань учителя-методиста, під час проведення фрагментів уроків та самостійного проведення залікового уроку, але маютья суттєві помилки методично-організаційного плану.</p>	25-39

	<p>Практикант доречно обирає та використовує методи та прийоми навчання на різних етапах уроку, але не завжди формує позитивну мотивацію до навчання та інтерес до теми уроку в учнів, намагається підтримувати зворотній зв'язок з класом, але інколи не може забезпечити психоемоційний контакт з учнями; інколи допускається незначних помилок, не завжди вчасно зауважує та корегує зміст і характер власної освітньої діяльності.</p> <p>Під час організації та проведення культурно-просвітницького та мистецького заходів студент демонструє знання принципів організації мистецьких виховних проєктів, але потребує незначної допомоги вчителя-методиста в розробці змісту мистецького заходу та при аналізі результатів останнього;</p> <p>Практикант виконав усі завдання навчальної та виховної роботи з учнями в достатньому обсязі, але припускався незначних помилок і недоліків, виказує нестабільність у мотиваційному плані до розвитку своїх професійних компетенцій.</p>	
1.3	<p>Практикант демонструє задовільний методично-організаційний рівень виконання завдань учителя-методиста, під час проведення фрагментів уроків та самостійне проведення залікового уроку. Практикант у ході педагогічної практики та під час залікового уроку лише частково досягає результатів навчальної діяльності, виховні та розвивальні цілі залишаються поза увагою, уся увага приділяється тільки фактологічному матеріалу в межах запланованої змістової лінії уроку; контакт із класним колективом посередній; не вміє мотивувати учнів до культурно-мистецької діяльності; допускає помилки під час проведення уроку, планує та організовує культурно-просвітницький і мистецький заходи тільки за взірцем учителя інтегрованого курсу «Мистецтво»; демонструє знання основ аналізу уроку, проте під час обговорення переважно висловлює загальні судження;</p> <p>Практикант виконав програму практики на низькому рівні; часто припускався суттєвих помилок і недоліків. Демонструє слабку мотивацію до розвитку своїх професійних компетенцій.</p>	10-24
1.4	<p>Практикант демонструє незадовільний методично-організаційний рівень виконання завдань учителя-методиста, під час проведення фрагментів уроків та самостійне проведення залікового уроку Під час проведення уроку не вирішує навчальних, виховних та розвивальних завдань; не дотримується поставленої мети уроку; невдало підбирає художні твори; допускає грубі помилки і не здатен вчасно їх виправити; не помічає помилок учнів; слабкий контакт із класом; висловлює поверхові судження під час аналізу уроку вчителя чи однокурсників; не володіє критеріями аналізу уроку художньої культури; не вміє планувати та організовувати культурно-просвітницькі, мистецькі заходи; керується</p>	0-9

	тільки загальними уявленнями й рекомендаціями вчителя під час його організації. Студент не виконав програму практики в повному обсязі.	
2.Самостійна робота практиканта		0-30
		з них:
2.1	<p>Практикант своєчасно й у повному обсязі ознайомився з нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу ЗЗСО.</p> <p>Практикант всеохоплююче ознайомився з документацією ЗЗСО та календарним плануванням уроків з інтегрованого курсу «Мистецтво»; матеріальним обладнанням кабінету інтегрованого курсу «Мистецтво»; методичними рекомендаціями щодо оцінювання навчальних досягнень учнів.</p> <p>Практикант самостійно, вчасно й якісно виконував завдання вчителя з інтегрованого курсу «Мистецтво» (тести, презентації, підібрані аудіо- та відео-матеріали тощо), якісно і педагогічно доцільно здійснював підбір навчально-методичного, фактологічного та ілюстративного матеріалу до уроків. Студент відповідально ставився до вивчення передового педагогічного досвіду роботи учителів інтегрованого курсу «Мистецтво», з інтересом вів спостереження за уроками однокурсників. У самостійно здійсненому аналізі ураховано поставлені цілі та завдання уроку, ступінь і якість їх реалізації, адекватно та критично оцінено переваги й недоліки в змісті та організації уроку, що проглядався; Практикант демонструє здатність до творчого переосмислення й пропонує оригінальні варіанти вирішення недоліків, які виявив й аргументовано й доречно розкритикував.</p>	21-30
2.2	<p>Практикант у повному обсязі, але не своєчасно ознайомився з нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу ЗЗСО.</p> <p>Практикант частково ознайомився з документацією ЗЗСО та календарним плануванням уроків з інтегрованого курсу «Мистецтво»; матеріальним обладнанням кабінету інтегрованого курсу «Мистецтво»; не виказав достатньої уваги до методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів.</p> <p>Практикант не завжди самостійно, але з інтересом і вчасно виконував завдання вчителя з інтегрованого курсу «Мистецтво» (тести, презентації, підібрані аудіо- та відео-матеріали тощо); якісно, але не завжди педагогічно доцільно здійснював підбір навчально-методичного, фактологічного та ілюстративного матеріалу до уроків здійснював, але з урахуванням вікових особливостей учнів. Студент не дуже відповідально ставився до вивчення передового педагогічного досвіду роботи учителів інтегрованого курсу «Мистецтво», але із зацікавленням ставився до спостереження та аналізу уроків однокурсників, під час аналізу уроків однокурсників, виокремив переваги та недоліки в змісті та організації навчальної діяльності, .виказував цікаві варіанти вирішення недоліків</p>	13-20

2.3	<p>Практикант не ознайомився з нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу ЗЗСО, частково ознайомився з документацією ЗЗСО та календарним плануванням уроків з інтегрованого курсу «Мистецтво»; матеріальним обладнанням кабінету інтегрованого курсу «Мистецтво»; не ознайомився з методичними рекомендаціями щодо оцінювання навчальних досягнень учнів.</p> <p>Практикант вкрай неякісно й шаблонно виконував завдання вчителя з інтегрованого курсу «Мистецтво» (тести, презентації, підібрані аудіо- та відео-матеріали тощо); підбір навчально-методичного, фактологічного та ілюстративного матеріалу до уроків здійснював без урахування вікових особливостей учнів. Студент без інтересу ставився до вивчення передового педагогічного досвіду роботи учителів інтегрованого курсу «Мистецтво». Під час споглядання та в аналізі уроків вчителя й однокурсників висловлював поверхові судження</p>	4-12
2.4	<p>Практикант не ознайомився з нормативними документами, що регламентують організацію навчального-виховного процесу ЗЗСО; не ознайомився з календарним плануванням уроків з інтегрованого курсу «Мистецтво»; з методичними рекомендаціями щодо оцінювання навчальних досягнень учнів ознайомився поверхово й в недостатньому обсязі. До спостереження та аналізу уроків і позакласних заходів ставився без інтересу, мав серйозні утруднення щодо їх аналізу.</p>	0-3
3. Заліковий урок		0-10
3.1	<p>План-конспект уроку є оригінальним (низький процент запозичень – менше ніж 20%), створений творчо із використанням методичної літератури та інтернет ресурсів; обґрунтовано мету уроку; структура та тип уроку є відповідними меті; під час вибору фактологічного та ілюстративного матеріалів враховано вікові особливості учнів; здійснено оптимальний вибір методів; доречно застосовано особисто-орієнтованого підхід щодо залучення дітей до музичної діяльності; ураховано психологічні закономірності засвоєння нових знань та специфіку формування умінь та навичок музичної діяльності. Практикант виказав досконале володіння програмним матеріалом</p>	9-10
3.2	<p>Урок спланований студентом самостійно із використанням науково-методичної літератури/, процент запозичень нижче середнього (до 30%); враховані вікові особливості учнів під час вибору навчального матеріалу й музичного репертуару для виконання та слухання; визначена триєдина мета, сформульовані завдання; здійснений оптимальний вибір системи методів; підібраний відповідний тип уроку.</p> <p>Практикант продемонстрував володіння програмним матеріалом на достатньому рівні; вдало використовував засоби й методи впливу на мотиваційну сферу учнів та активізацію їх діяльності; заплановані завдання уроку виконані; мета уроку досягнута; зворотний зв'язок з класом здійснено на достатньому рівні; мовлення та культура практиканта відповідає достатньому рівню.</p>	6-8

	<p>План-конспект уроку з показником запозичення вище середнього (понад 40%). Мета уроку досягнута, учні працювали під керівництвом учителя, але спостерігалися моменти, коли практикант відчував себе розгублено (не відповідав на запитання учнів, не помітив піднятої руки та ін.). Аналізуючи урок, практикант може чітко аргументувати, що взагалі мета уроку досягнена, бачить недоліки та шляхи їх усунення.</p>	3-5
	<p>План-конспект уроку частково/повністю не є оригінальним, містить високий процент запозичень (понад 60%). Під час уроку були помилки в знанні практикантом фактичного матеріалу, не контролювалась ситуація в класі. Мета уроку не досягнута чи досягнута частково. Практикант не може проаналізувати недоліки уроку.</p>	0-2
<p align="center">4. Оформлення звітної документації (рівень відповідності звітної документації вимогам програми, захист результатів практики)</p>		0-10
	<p>Студент подав звітну документацію в повному обсязі, вчасно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - щоденник студента-практиканта оформлений у відповідності до вимог робочої програми з дисципліни Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»); - аналізи уроків учителя музичного мистецтва та спостереження уроків однокурсників здійснено в повному обсязі з поданням опрацьованої документації; додаткові матеріали до залікового та робочих уроків систематизовано, скомпоновано з використанням творчого підходу до їх розробки й подано на електронних носіях; - розгорнутий план-конспект проведеного позакласного художньо-виховного заходу в середніх класах; конспект поданий із музичними та візуальними додатками; у підсумку є самоаналіз результатів діяльності студента; - Під час захисту звіту, демонструє на високому рівні розуміння та володіння специфіки викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у ЗЗСО. 	9-10
	<p>Студент подав звітну документацію в достатньому обсязі, вчасно.</p> <ul style="list-style-type: none"> - щоденник студента-практиканта оформлений у відповідності до вимог робочої програми з дисципліни Виробнича (педагогічна) практика в закладах загальної середньої освіти (з інтегрованого курсу «Мистецтво»), але має несуттєві вади методичного плану. - аналізи уроків учителя музичного мистецтва та спостереження уроків однокурсників здійснено в достатньому обсязі з поданням опрацьованої документації; додаткові матеріали до залікового та робочих уроків частково систематизовано, доцільно скомпоновано й подано на електронних носіях; - якість плану-конспекту залікового уроку на достатньому рівні; 	6-8

	<p>- щоденник студента-практиканта оформлений в повному обсязі; щоденник має естетичний вигляд, але записи зроблено в скороченому вигляді. Зміст записів частково розкриває види діяльності на педпрактиці;</p> <p>- аналіз уроків учителя музичного мистецтва та спостереження уроків однокурсників здійснено на 50% із поданням опрацьованої документації;</p> <p>- якість плану-конспекту залікового уроку середня. Додаткові матеріали до залікового та робочих уроків не систематизовано, подано на електронних носіях;</p> <p>Захист підсумків особистої практики відбувся без критичного аналізу.</p>	3-6
	<p>Практикант зрідка виготовляв допоміжні засоби навчання для уроків інтегрованого курсу «Мистецтво», спираючись на зразки; не зробив записи на електронних носіях;</p> <p>Практикант подав звітну документацію не в повному обсязі. Якість документації незадовільна чи задовільна, проте подана із запізненням.</p> <p>- якість плану-конспекту залікового уроку низька. Додаткові матеріали до залікового та робочих уроків не систематизовано; не подано на електронних носіях;</p> <p>Студент не брав участі в аналізі відвіданих уроків / занять</p> <p>- документація не підготована належним чином і вчасно</p>	1-2
	Разом	0-100